

Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı Araştırması

Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Sektör Kılavuzu
2018

Turkey
Discover
the potential

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

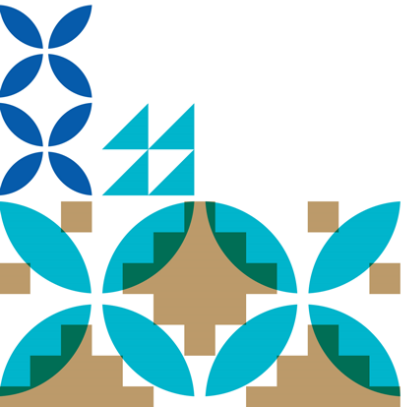

Hizmet İhracatı

- Mal ve Hizmet İhracatı Arasındaki Farklar
- Dünyada ve Türkiye'de Hizmetler Ticareti
- Haberleşme Hizmetleri İhracatı
- Hizmet İhracatının Gerçekleşme Şekilleri
 - Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Hizmetlerinde Sunum Şekilleri (Modlar)

Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı Araştırması

- Araştırmanın Amaç ve Kapsamı
- Araştırmaya Katılımın Firmalara Sağladığı Avantajlar
- Başvuru Süreci
- 2016 Yılı Ödül Töreni ve Araştırma Sonuçları

Mal ve Hizmet İhracatı Ayrımı

- **Mal bir nesne, elle tutulabilir, somut araçlardır. Mal ihracatı kapsamına tarım, sanayi sektörlerinde yurtdışına yapılan satışlar girmektedir.**

Örn: otomotiv, kimya, çimento-cam-seramik, demir-demirdışı metallere, tekstil, deri, hazır giyim gibi sanayi ürünleri ile fındık, sebze-meyve, hububat ve bakliyat gibi tarım ürünleri ihracatı.

- **Hizmet, maddi bir niteliği olmayan, alım satımı mümkün olan belirli bir fiyatı olan ve fayda sağlayan soyut bir iktisadi faaliyettir. Bu hizmetlerin yabancı bir ülkeye gerçekleştirilmesi ile sağlanan döviz kazandırıcı faaliyet ise hizmet ihracatı kapsamına girmektedir.**

Örn: eğitim hizmeti, taşımacılık hizmeti, iletişim hizmetleri, turizm ve sağlık hizmetleri ile mal ihracatı sonucunda o ürüne verilen teknik destek, onarım ve bakım hizmetleri gibi.

Mal ve hizmet arasındaki ilişki

Kimi zaman hizmet malın tamamlayıcısı

kimi zaman da mal hizmetin tamamlayıcısı olabilmektedir.

Örn: Yurtdışına satılan savunma sanayi araçları mal ihracatına girerken, buna yönelik teknik eğitim hizmetleri ile yurt dışında kurulan sistemlerle ilgili bakım onarım hizmetleri ise hizmet ihracatına girmektedir.

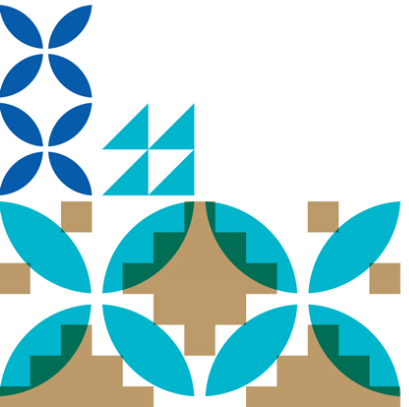

- Üretilmesi ile tüketilme zamanı çok yakın.
- Hizmetler genellikle sipariş üzerine olur.
- Hizmet talep doğrultusunda gerçekleşir.
- Hizmet ihracatının ölçülmesi zor.

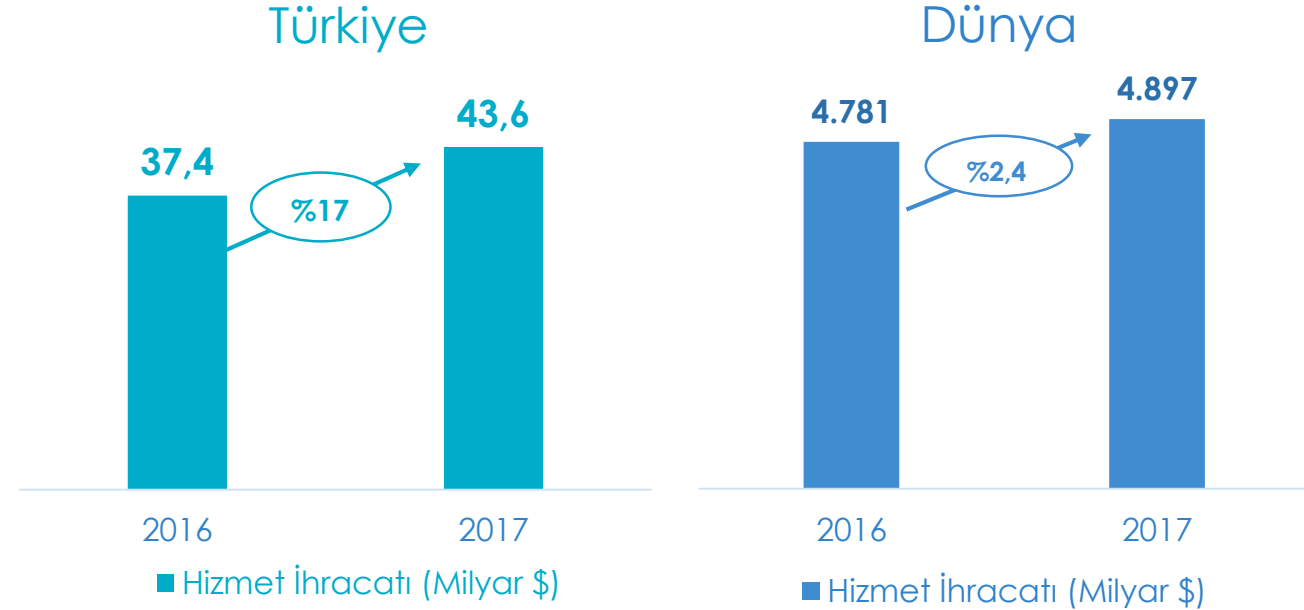
Uluslararası Hizmet Ticareti;

- yurtdışında yerleşik gerçek veya tüzel kişilere ülkemizden yapılan **hizmet ihracatı** ile
- yurtdışında yerleşik gerçek veya tüzel kişilerden ülkemize yapılan **hizmet ithalatıdır**.

2016-2017 Hizmet İhracatı Gelişimi

Sıra	Ülkeler	2016	2017	Değ(%)
1	ABD	733,6	761,7	3,8
2	İngiltere	337,6	354,3	4,9
3	Almanya	276,3	295,6	7,0
4	Fransa	235,6	248,6	5,5
5	Çin	208,3	226,4	8,7
6	Hollanda	187,2	216,5	15,6
7	İrlanda	152,1	181,9	19,6
8	Japonya	168,7	180,0	6,7
9	Hindistan	161,2	179,0	11,0
10	Singapur	157,7	164,5	4,3
26	Türkiye	37,2	43,6	17,4
	DÜNYA	4.781	4.897	2,4

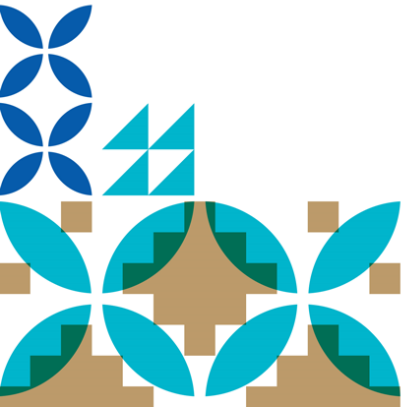
KAYNAK: Merkez Bankası Ödemeler Dengesi, Trademap

Telekomünikasyon Hizmetleri

- Telefon hizmetleri
- Paket ve Devre anahtarlamaalı veri iletişim hizmetleri
- Teleks, Telgraf, Faksimile hizmetleri
- Özel kiralık devre hizmetleri
- Elektronik ve sesli posta
- Online enformasyon ve veri tabanı yeniden temini
- Elektronik veri deęiřimi (EDI)
- Kod ve protokol dönüşümü
- Online bilgi ve/ya veri işleme

Yazılım ve Bilişim Hizmetleri

Bilgi Hizmetleri

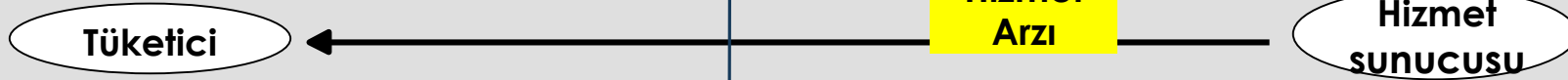

ÜLKE A

ÜLKE B

Sadece hizmet
sınırdan
geçiyor.

Mod 1: Sınır Ötesi Ticaret: Hizmetin bir ülkeden diğer ülkedeki tüketiciye - hizmeti sunan ve hizmetten yararlananın kendi ülkelerinden ayrılmadan - sağlanmasını ifade eder. Burada **sınırı geçen hizmetin kendisidir.**

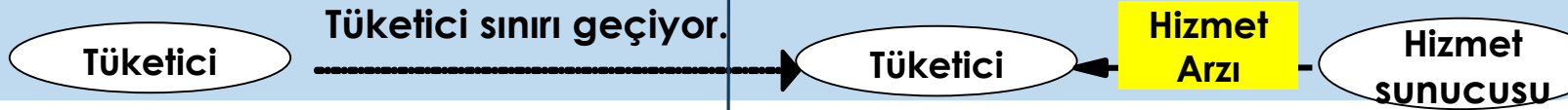

(Örn: Uzaktan Online bilgi ve/ya veri işleme hizmetleri)

Hizmeti alan kişi
(tüketici) sınırdan
geçiyor.

Mod 2: Yurtdışında tüketim: Hizmetin bir ülkede diğer ülke tüketicilerine sağlanması şeklindedir. Burada **hizmeti alan** hizmeti sağlayanın ülkesine gitmektedir.

(Örn: Paket uygulama ve oyun satışı)

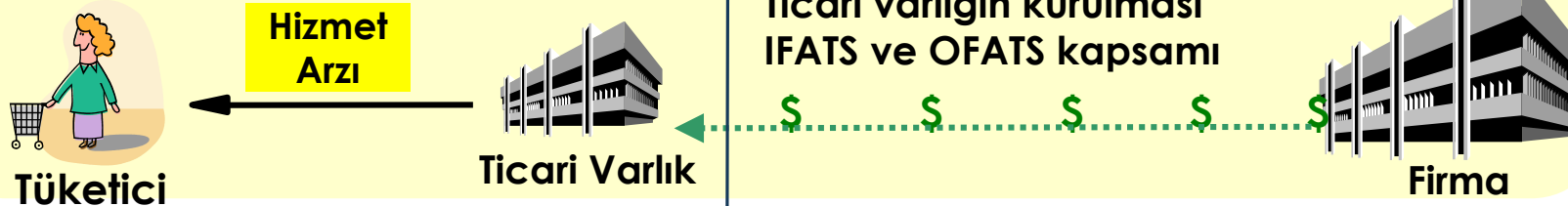

Tüketici sınırdan geçiyor.

Hizmet
sunucu başka
bir ülkede

Mod 3: Ticari varlık: Bir ülkedeki **hizmet sunucusunun** başka bir ülkeye giderek hizmet sunmasıdır. Burada hizmeti sağlayan hizmeti alanın ülkesine gitmektedir.

(Örn: Bir Türk telekomünikasyon firmasının yabancı bir ülkede fiziki olarak konumlanması sonucu verdiği hizmetleri - yeni bir tüzel kişilik olmadan şubesi aracılığıyla)

Hizmet İhracatının Gerçekleşme Şekilleri-Modları(2/2)

ÜLKE A

ÜLKE B

Mod 4: Gerçek kişilerin varlığı: Hizmeti veren adına gerçek kişilerin hizmet sunumu için başka bir ülkeye gitmesidir.

Mode 4 iki tür '**gerçek kişi**'yi kapsar: • 1. kendisi hizmet sağlayıcısı olan kişiler (bağımsız profesyonel meslek sahipleri) • 2. hizmet sağlayan adına çalışan (istihdam edilen) kişiler

(Örn: *Personel belirli süreliğine yurtdışında hizmet sağlaması*)

Hizmeti veren kişi
(personel)
sınırdan geçiyor.

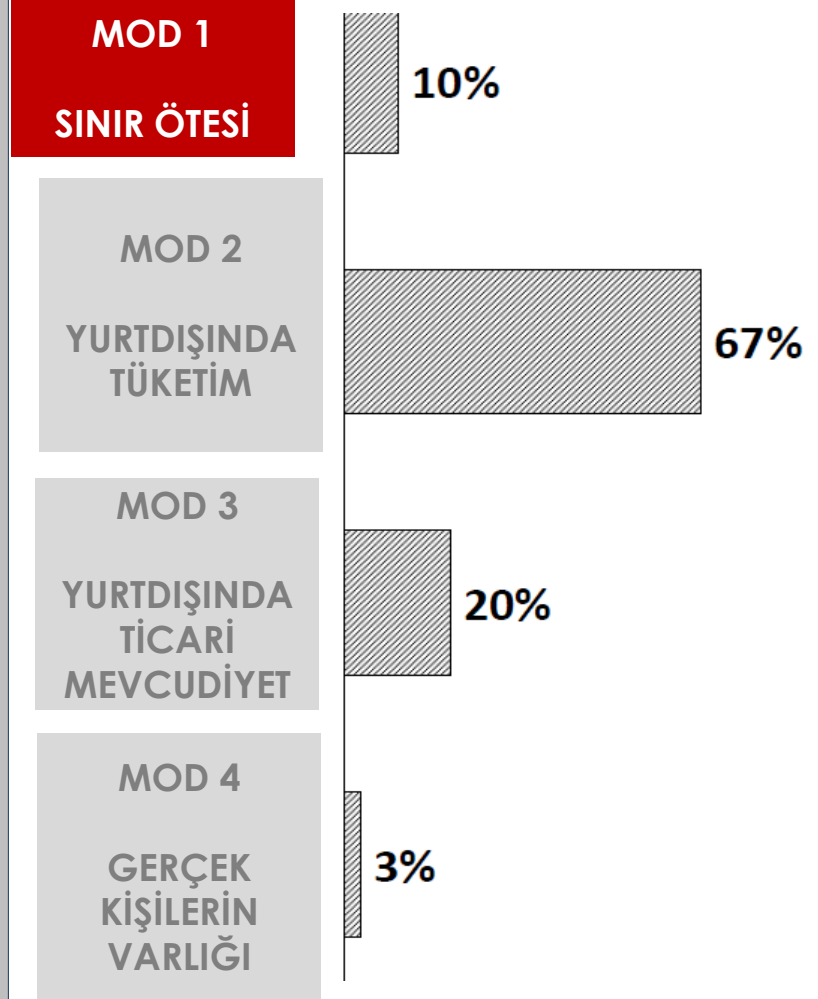
İnternet vb. teknolojik gelişmeler sayesinde hizmet sunumu hizmeti sunan ve alanın fiziki olarak sınırı geçmeden temas kurması **Mod 1**'e girmektedir:

- Business Process Outsourcing
- Bilgisayar ve IT hizmetleri (Uzaktan online veri işletimi ve veri tabanı hizmetleri ile yazılım hizmetleri)

❖ Telekomünikasyon Hizmetleri içerisinde Mobil Katma Değerli servis (telefon ve internet) ve data servisleri 2012 yılı global sektör büyüklüğü 356 milyar \$ olarak hesaplanırken, aynı yıl Türkiye'de elde edilen toplam rakam 1,9 milyar \$ olmuştur.

Bu oranla Türkiye'nin global sektördeki pastadan aldığı pay yalnızca %0,5'dir.

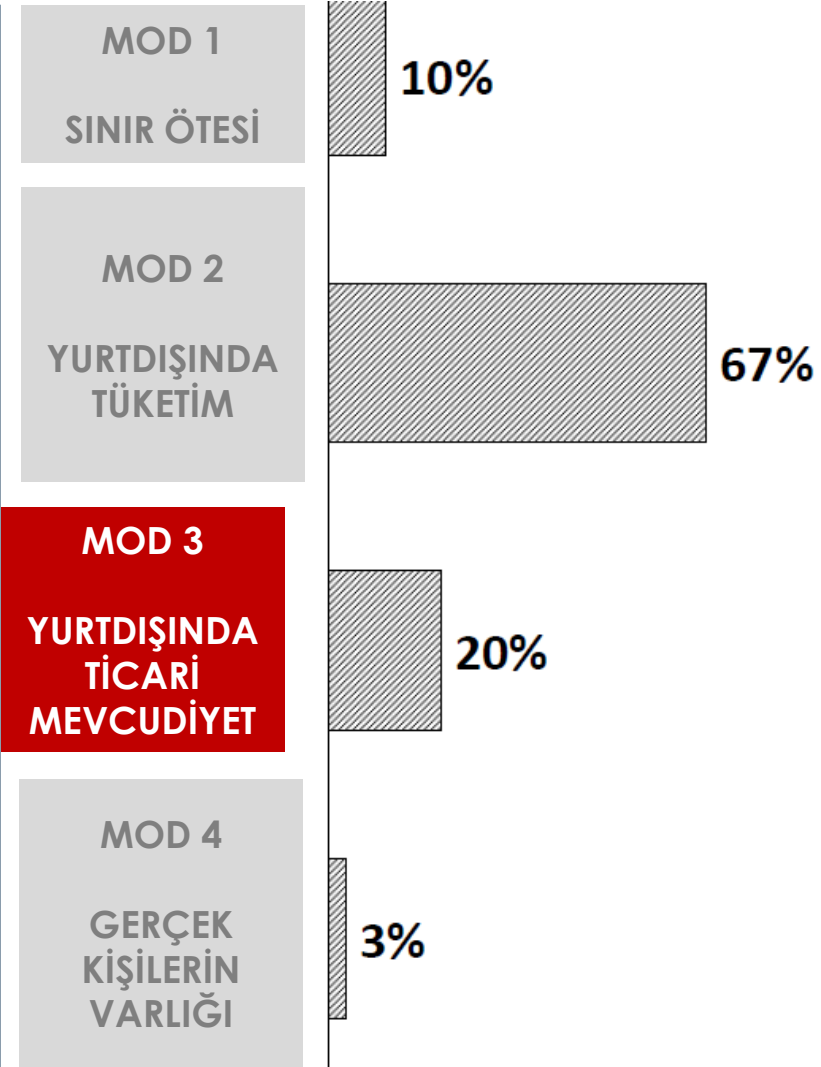
Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Hizmet Sunum Şekilleri/MOD 3

Bir telekomünikasyon firmasının şube veya yerel ortak vasıtası ile (ayrı bir tüzel kişilik olmadan) yurtdışında gösterdiği faaliyetleri **Mod 3'e** girmektedir.

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

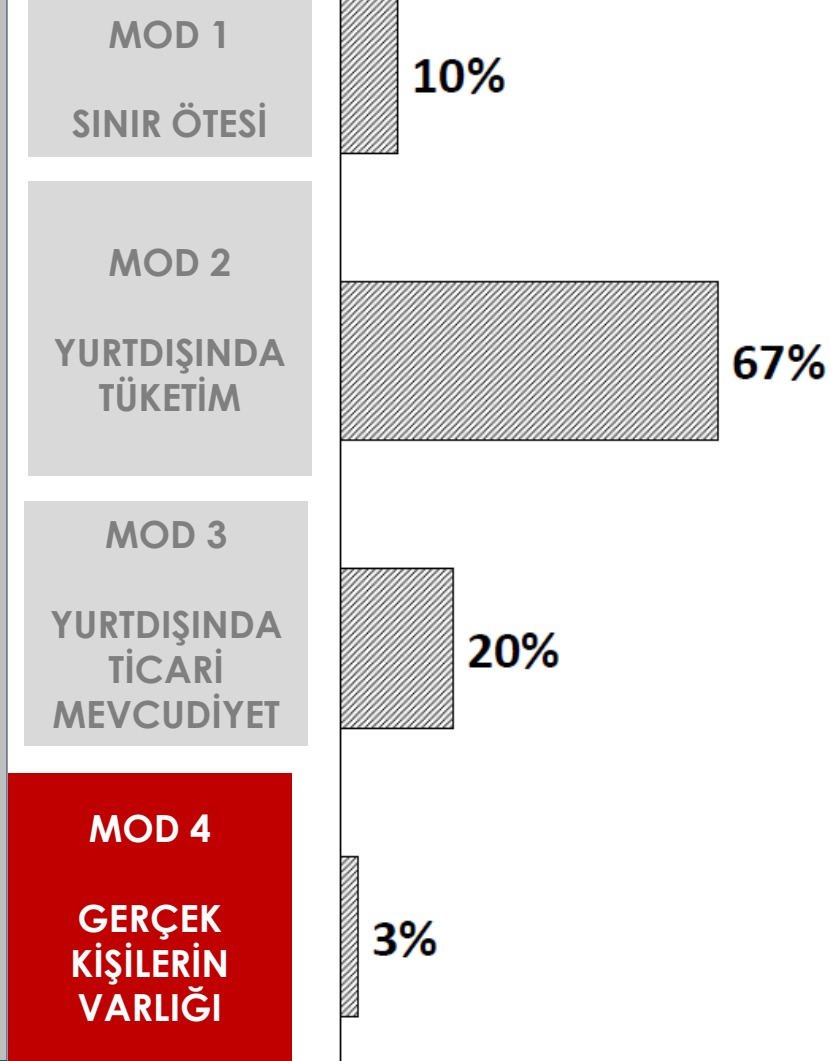

Hizmet Sunum Şekilleri/MOD 4

Hizmeti veren adına gerçek kişilerin hizmet sunumu için başka bir ülkeye gitmesidir.

Mod 4 iki tür 'gerçek kişi'yi kapsar:

- 1. kendisi hizmet sağlayıcısı olan kişiler (bağımsız profesyonel meslek sahipleri)
- 2. hizmet sağlayan adına çalışan (istihdam edilen) kişiler

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Hizmet İhracatı

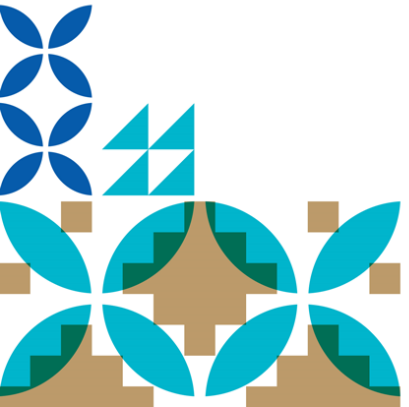
- Mal ve Hizmet İhracatı Arasındaki Farklar
- Dünyada ve Türkiye'de Hizmetler Ticareti
- Haberleşme Hizmetleri İhracatı
- Hizmet İhracatının Gerçekleşme Şekilleri
 - Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Sunum Şekilleri (Modlar)

Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı Araştırması

- Araştırmanın Amaç ve Kapsamı
- Araştırmaya Katılımın Firmalara Sağladığı Avantajlar
- Başvuru Süreci
- 2016 Yılı Ödül Töreni ve Araştırma Sonuçları

Araştırmanın Amaç ve Kapsamı

Hizmet İhracatçıları Neden Bu Araştırmaya Katılmalı?

2017 yılı hizmet ihracat tutarına göre ilk 500 hizmet ihracatçısı belirlenerek kamuoyu ile paylaşılacaktır.

İlk 500 hizmet ihracatçısına sertifika verilecektir.

Araştırmaya katılan tüm hizmet ihracatçılarına ilk 500 hizmet ihracatçı listesi, araştırma istatistikleri ve kamu ve özel sektörden önemli röportajlarının yer aldığı «prestij kitabı» gönderilecektir.

Araştırmaya katılan tüm hizmet ihracatçılarına “Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti ve Devlet Destekleri” ile ilgili eğitim verilecektir.

Hizmet İhracatçıları Neden Bu Araştırmaya Katılmalı?

Sektörün ilk 3 firması ile Türkiye genelinde ilk 10'a giren firmalara ve belirli sektörlerde özel ödüller verilecektir.

Firmalar hem kendi sektörü içerisindeki konumunu hem de genel sıralamasını ücretsiz olarak görmüş olacaktır.

TİM'in yayınları ve sosyal medya aracılığıyla şampiyonların başarı hikayelerine yer verilecektir.

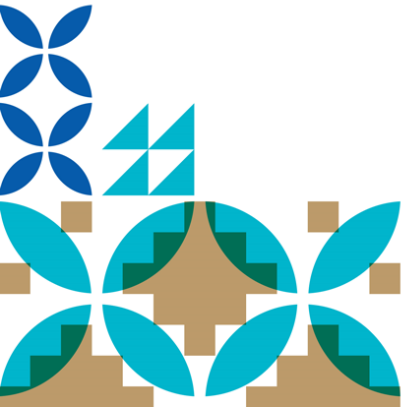
Araştırmaya Başvuru Nasıl Yapılıyor?

Başvurular Nisan 2017'den itibaren
<http://www.tim.org.tr/tr/500.html> linki üzerinden
online olarak gerçekleştirilir.

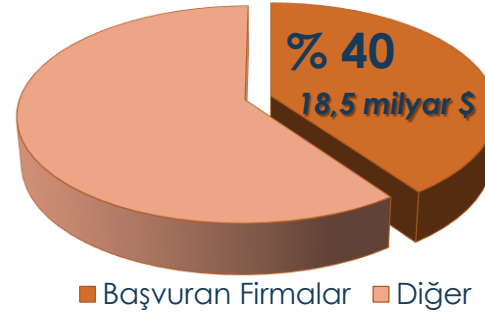
Araştırmaya firmalar beyan usulü başvuruda
bulunur. Ancak, gerektiğinde verilerin doğruluğunun
tespiti adına ek bilgiler talep edilebilir.

Talep edilen belgeler (Firma yetkilisince imzalı
başvuru formu, imza sirküleri) sisteme yüklenir.

TİM Strateji Ofisince sisteme yüklenen belgeler
kontrol edilerek onaylanır ve firmaya kaydının
tamamlandığına dair e-posta gönderilir.

Araştırmaya konu olan 500 firmamız 2015 yılında toplam 18.5 milyar dolar hizmet ihracatı gerçekleştirdi. Bu rakam ülkemizin hizmet ihracatının yüzde 40'ına tekabül etmektedir.

Geçen yıl ilk kez düzenlenen “Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı” araştırması kapsamında Türkiye'nin hizmet ihracatı şampiyonları ödüllendirildi. Başbakan Binali Yıldırım'ın beraberinde 10 bakan ile katıldığı organizasyonda hizmet sektörünün potansiyeli gözler önüne serildi.

Araştırmaya konu olan 500 hizmet ihracatçısının 2016 yılı;

- hizmet ihracatı **18.5 milyar dolar**. (Bu rakam ülkemizin 2016 yılı toplam hizmet **ihracatının yüzde 49'una** karşılık geliyor. Geçen yıl bu rakam %40 düzeyinde gerçekleşmiştir.)
- toplam çalışan sayısı **495 bin**
- Toplam yatırım miktarı **7,5 milyar dolar**
- Kayıtlı uluslararası marka sayısı **1.069**
- **123 farklı ülkeye** hizmet ihracatı

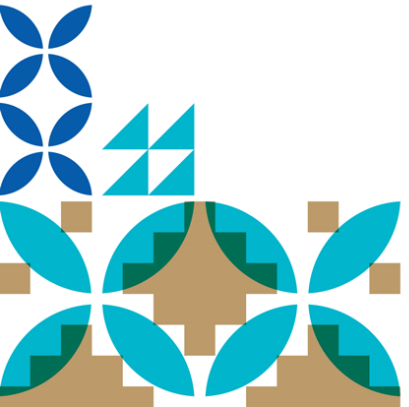

2016 Ödül Töreni
24.12.2016

2017 Ödül Töreni
15.12.2017

TURKSAT, "İletişim Hizmetleri" alanında birincilik ödülüne layık görüldü

TURKSAT AŞ Genel Müdürü Şen: 15 Temmuz'da şehit olan 2 arkadaşımız sayesinde biz bu ödülü aldık. Sayın başbakanımızın zamanında ettiği tohumların, sayın bakanımızın da desteğiyle meyvelerini toplayarak biz buraya geldik

İSTANBUL (AA) - Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETO) 15 Temmuz darbe girişimi sırasında cuntacıların ele geçirdiği savaş uçaklarının hedefi olan TURKSAT, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından "İletişim Hizmetleri" alanında birincilik ödülüne layık görüldü.

Kendi uyduları ve diğer uydular üzerinden her türlü haberleşmeyi gerçekleştiren, bu alanda dünyanın önde gelen kuruluşlarından biri olan ve Avrupa'dan Asya'ya uzanan geniş bir coğrafyada uydular üzerinden ses, veri, internet, TV ve radyo yayıncılık hizmetleri sağlayan TURKSAT, özellikle televizyon kanallarının yayını durdurmayı amaçlayan darbelerin 15 Temmuz'daki hedeflerinden biri olmuş ve darbeyle direnen 2 çalışanı şehit düşmüştü.

İstanbul'da TİM tarafından düzenlenen "Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı" ödül töreninde, "İletişim Hizmetleri" birincilik ödülünü Başbakan

Binali Yıldırım'ın elinden alan TURKSAT AŞ Genel Müdürü Cenk Şen, AA muhabirine yaptığı açıklamada, ödülü 15 Temmuz darbe girişimi sırasında FETO'cuların şehit ettiği arkadaşlarına ithaf ettiğini söyledi.

Cenk Şen, kendisi ve çalışan arkadaşları adına çok mutlu olduğunu ifade ederek, "15 Temmuz'da şehit olan 2 arkadaşımız sayesinde biz bu ödülü aldık, o şehitlerin adına ben bu ödülü

aldım. Sayın başbakanımızın zamanında ettiği tohumların, sayın bakanımızın da desteğiyle meyvelerini toplayarak biz buraya geldik. İnşallah 2017'de de birinciliği elden bırakmamaya çalışacağız," dedi.

"ŞEHİT ARKADAŞLARIMIZ SAYESİNDE YAYINLARIMIZ KESİLMEYİ" TURKSAT'ın, Türkiye

Cumhuriyet'in iletişim ve vatandaşları bilgilendirme noktasında ciddi bir görev yaptığını belirten Şen, vatandaşın ihtiyacı olduğu gerçek veriyi ulaşması için o darbe girişimi gecesi ile çalışmalarına devam ettiklerini vurguladı.

Kahraman arkadaşları sayesinde TURKSAT'ın görevini kesintisiz sürdürdüğünü, arkadaşlarının bu uğurda canlarını feda ettiğini dile getiren Şen, "Şehit arkadaşlarımız sayesinde, vatandaşlarımız sayın cumhurbaşkanımızın, sayın başbakanımızın gösterdikleri liderlikleri ve tüm vatandaşlarımızın birbirine destek olmaları Türkiye'de her eve iletik. Biz de bununla gurur duyuyoruz," diye konuştu.

Cenk Şen, TURKSAT'ın özellikle Türkiye'nin uluslararası platformlardaki egemenlik haklarını koruma noktasında mevcut kaynaklarını geliştirmek için çalışmalarına ve yatırımlarına devam ettiğini belirterek, sözlerini şöyle tamamladı:

"Gelişen Türkiye'nin ihtiyacı olduğu iletişim altyapısını da yeni uydularımızla karşılıyoruz. Sayın başbakanımızın, sayın bakanımızın birçok platformda ifade ettiği gibi iki yeni uyduda daha atıyoruz, 5A ve 5B bir de 6A millî uydumuzla mevcut kapasitemizi 2020'li yıllarda şu ankinin 2 katına çıkartmayı planlıyoruz."

Türkiye'nin bilişim ihracat şampiyonu Netaş

Türkiye'nin dijital geleceğinin mimarı Netaş, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Ekonomi Bakanlığı tarafından, Türk hizmet sektörünün geliştirilmesi ve potansiyelinin ortaya çıkarılması amacıyla, bu yıl ilk kez düzenlenen "Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçı Firması" araştırmasında "Bilişim Hizmetleri" kategorisinde birinci oldu.

Murat ÇETE İSTANBUL- Türkiye'nin en büyük bilişim hizmetleri ihracatçısı Netaş oldu. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) ve Ekonomi Bakanlığı'nın katkılarıyla bu yıl ilk kez gerçekleştirilen "Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı" araştırmasında derece alan kurumlar, ödüllerini Başbakan Binali Yıldırım ve beraberindeki 10 bakandan aldılar. Türkiye'nin lider dijital dönüşüm firması Netaş, bilişim hizmetleri kategorisinde aldığı birincilikle bilişim ihracatı konusundaki yetkinliğini, gücünü ve yüksek ihracat yeteneğini bir kez daha kanıtlamış oldu.

Hedef, Türkiye'yi teknolojiye bölgesel lider olarak görmek

Netaş CEO'su C. Müjdat Altay, Netaş'ın aldığı birincilik ödülüyle ilgili şunları söyledi: "Türkiye'nin 2023'te 10 küresel teknoloji marka çıkarma hedefi doğrultusunda kararlılık ve

inançla ileri teknoloji üretimine ve ihracatına tüm gücümüzle çalışıyoruz. Tüm faaliyetlerimizde Türkiye'yi teknolojiye bölgesel lider olarak görme hedefimizle çözümler üretirken, son sekiz yılda 5 kez Türkiye'nin yazılım ihracatı şampiyonu seçildik. Bugün ise TİM'in 'Türkiye'nin 500 Büyük Hizmet İhracatçısı' araştırmasında bilişim hizmetleri ihracatı kategorisinde aldığımız bu gurur verici birincilik ödülüyle bu

yoldaki inancımızın ve gücümüzün doğruluğunu bir kez daha kanıtlayabiliyoruz. Netaş olarak, 50 yılı dayanan tecrübemiz, yetkinliklerimiz, bilgi birikimimiz ve vazgeçilmez temel değerlerimizle, hedefimiz bilişime katma değer sağlamaya ve Türki-

ye'yi teknoloji ihracatında büyütme'ye devam etmek."

Küresel boyutta en ileri teknolojiyi tasarlayan, üreten, ulusal ve uluslararası arenada entegrasyonunu sağlayan Netaş, 750'yi aşkın ArGe mühendisi ve 2.000'den fazla personeliyle çalışmalarını sürdürüyor. Netaş ArGe Merkezi'nde, yılda yaklaşık 46 milyon dolarlık bir bütçe ile ortalama 150 proje geliştiriliyor.

